

## **HISTORIA KSIĄŻKI**

### **Książki z gliny**

W dolinie rzeki Eufratu i Tygrysu, wśród ruin starożytnego miasta Niniwy znaleziono bibliotekę króla asyryjskiego, który panował tam przed paroma tysiącami lat.

Dziwna to była biblioteka. Wszystkie książki wykonane były z gliny. Miały postać glinianych tabliczek.

Na cegielce-tabliczce ulepionej z wyrobionej gliny pisarz asyryjski kreślił zaostrzoną pałeczką dziwne, podobne do klinów znaki. Takie pismo nazywało się też pismem klinowym. Po zapisaniu glinianej tabliczki oddawał ją do wypalania w ogniu, stawała się ona prawie tak twarda jak kamień. Taka książka nie ulegała łatwo zniszczeniu, mogła przetrwać wieki.

Biblioteka, którą odnaleziono w Niniwie zawierała około trzydziestu tysięcy tabliczek glinianych.

### **Książki wstęgi**

W starożytnym Egipcie książki miały kształt długiej wstęgi nawiniętej na dwie pałeczki. Czytający taką książkę odwijał wstęgę z jednej pałeczki i w miarę czytania nawijał ją na drugą.

Nad brzegami Nilu roś nie roślina podobna do trzciny. Nazywa się papirus. Była ona bardzo ceniona przez starożytnych Egipcjan, gdyż mieli z niej liczne korzyści. Można ją było jeść, pić jej sok, a nawet służyła do budowy łodzi. Z tej rośliny sporządzano również książki egipskie. Dzielono łodygę papirusu na cienkie paski, które następnie sklejało tak, że powstawały z nich kartki. Kartki prasowano pod ciężarkiem, suszono na słońcu, wygładzono kością. W ten sposób przygotowane kartki sklejało w długie wstęgi, na których pisano atramentem zrobionym z sadzy rozmieszanej w wodzie. Książki-wstęgi liczyły sto i więcej metrów długości, przypominały zwinięte rolki papieru lub mapy nawinięte na rolki.

Do pisania na papirusie używano w Egipcie trzciny. Wycinano z niej kawałek długości dzisiejszego ołówka, jeden koniec ścinano ukośnie, a następnie rozcinano go, podobnie jak dzisiejszą stalówkę.

### **Książki z wosku**

Starożytni Rzymianie i Grecy używali najpierw książek woskowych. Książka woskowa składała się z kilku tabliczek drewnianych z płytkimi wgłębieniami, w które wlewano roztopiony wosk. Kiedy wosk zastygł, pisało się po nim brązową pałeczką, zwaną stilusem. Zaostrzony koniec pałeczki służył do pisania, a właściwie do wydrapywania liter na wosku, drugi koniec, płaski i zaokrąglony, służył do zacierania tego, co nie było potrzebne lub źle napisane.

Tabliczki były łączone sznurkiem przewleczonym przez niewielkie otwory. Tabliczki pokryte woskiem były najczęściej używane do drobnych notatek i zapisków.

### **Książka drukowana**

W pierwszej połowie XV wieku żył w niemieckim mieście Moguncji Jan Gutenberg, który wydrukował pierwszą książkę. Pochodził on z rodziny złotników, sam też odlewał w formach piaskowych różne ozdoby ze złota. To mu chyba nasunęło pomysł odlania z metalu pojedynczych liter zwanych czcionkami.

Jan Gutenberg wydrukował pierwszą książkę – słynną „Biblię”. Było to w latach 1453-1456. Książki przepisywane kończyły swój żywot. W drukarni można było wydrukować w ciągu kilkunastu dni książkę, którą dawniej przepisywano długie lata.

Druk książek szybko ulepszano, drukowano coraz szybciej i taniej. Książka też staniała. Mógł ją nabyć nie tylko bogacz, ale i nawet człowiek biedniejszy, chociaż jeszcze i tak była droga.